

Петя Дикова, Военна академия „Георги Стойков Раковски“

ВОЕННИТЕ ЛИДЕРИ КАТО РЕТОРИ В КОНТЕКСТА НА АВТЕНТИЧНОТО ЛИДЕРСТВО

УВОД

Днес все повече се нуждаем от лидери - лидери, които притежават ценностна система, авторитет, организационни умения и добри ораторски способности. Ефективното лидерство и добрата реторика способстват за изграждането на положителен имидж на военните формирования. Темата и ролята за военните лидери и реториката във военна среда стават все по - актуални днес. Непрекъснатите промени, пред които се сблъсква всеки един командир се обуславя необходимостта от доказване на авторитет, на които да се опре в даден момент. Един автентичен лидер без познаването на ораторското изкуство не може да бъде добър командир. Обект на изследване в дипломната работа: са военнослужещи офицери от „ 110 логистичен полк“ в град Пловдив. Предмет на изследването: е взаимовръзката между военното лидерство и военната реторика в контекста на автентичното лидерство. Цел на дипломната работа: Да се изследват актуални проявления на военната реторика в контекста на автентичното лидерство. Методи на изследване: са анализ и синтез, беседа или интензивно (свободно) интервю, контент - анализ и др. Реторика е изкуство да се говори убедително. Тя е от гръцки произход, произлизаща от думата „ретор“, влагаща значението за оратор или говорител. Реториката е начин на промяна на реалността чрез създаване на „дискурс“, който променя реалността. Речта е начин, по който общуваме в ежедневието си. Ораторското изкуство изисква разбиране и контрол на езика и познаването на културата, която включва: аудитория, тема, жанр и други аспекти за постигане на дадената задачата. В много случаи реторичните призови: разум, добродетел и благосклонност могат да бъдат начин на разбиране. Реториката като наука за ораторското изкуство е включена в „тривиума“ заедно с логиката и граматиката. Красноречието е начин на промяна на действителността не чрез различна енергия насочена към обекта, а чрез създаване на „дискурс“/ промяна на реалността/ чрез мисълта. Един от учените, който се занимава със значението и приложението на реториката, е Аристотел. Негова основна цел е откриването на доказателства като оръдие на истината. Аристотел си поставя задача да създаде най-голямата система за разпознаване на ораторството. Философът забелязва, че „чувствата и афектите имат отношение не към делото, а към личността“. Това е „ентимемата или реторическия силогизъм.“ Мислителят определя ораторското изкуство като аргумент, убеждаващ аудиторията чрез логиката при всеки случай онова, което може да убеди и най-вече обективните факти е /логос/, познаването на емоционалните чувства, имащи отношение към качествата, достойнството на самия оратор се нарича/патос/ и въздействието, доказателството, базиращо се на характера /етос/. В развитието на ораторското изкуство голяма заслуга има „стилиът на латинската проза и реч“ - Цицерон./Петрова,С.,2018/ Той обръща внимание на „ораторството и речта като изкуство“.

Според философа изкуството е природна дарба или способност да изнамираш правилата на изкуството към тяхното развитие. Цицерон поставя три цели пред оратора - „да осведомява, да убеждава слушателите и да доставя удоволствие или наслада“.

Разбирането за римското изкуство, което го различава от гръцкото, се състои в практичното осмисляне на ценността на изкуството. В наши дни е немислимо големите автентични лидери да не познават реториката. За да бъдеш пълководец, трябва да знаеш да говориш, влияеш и убеждаваш, всички качества от ораторското изкуство. Лидерството е пряко свързано с потребността на човек от власт, като една от потребностите, която трябва да бъде задоволена, също така одобрявана и следвана от останалите хора. Думата „автентичност“ води своя произход от гръцкия корен *authentiks*, което означава оригинален, истински. Автентичността е наука за познаване на самия себе си. Наука за принципите, способността и самосъзнанието. Автентичния лидер трябва да има изградена ценностна система и не опетнена визия, която да защитава истински, както в мислите си, така и чрез поведението и действията си. За първи път Luthans & Avolio въвеждат концепцията за автентичното развитие на лидерството в литературата като „процес, който се основава на позитивното поведение, психологическите способности, силно развит организационен контекст“./Avolio, 2010/ Учените дефинират автентичното лидерство не като определен модел в лидерството или конкретен стил, а като обединение на всички качества на лидерството с неговите позитивни ефекти. Друг автор, който изучава в детайли автентичното лидерство, е Бил Джордж, - той акцентира върху личните лидерски качества на индивида и прозрачността, която може да бъде придобита чрез самоанализа. Всеки един лидер, за да стане велик, трябва да се освободи от наложените правила, за да постигне по- добро управление и разбиране от подчинените си. Интересът към лидерската проблематика е висок, но с различна активност през времето. Ефективността на лидерството е пряко свързана с този за неговата същност и за цялата лидерска визия и обществена практика. Лидерството е поведение, влияние, убеждаване, процес на взаимодействие между лидера и аудиторията. Ролята на лидерството за развитие на Военните лидери като ретори в контекста на автентичното се променя в зависимост от историческите и обществени процеси. Лидерството е явление, което следва развитието на човека, технологиите, обществото и природата.